

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0426U000137

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сухомлін Андрій Вікторович

2. Andrii Sukhomlin

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-9265-480X

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-05-2026

Спеціальність за освітою: Прикладна математика

Місце роботи здобувача: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 65.356.02

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81.12, 06.81.19

Тема дисертації:

1. Механізми та системи управління міжгалузевою взаємодією підприємств-виробників агропродовольчої продукції

2. Mechanisms and Systems for Managing Inter-industry Interaction of Agri-food Production Enterprises

Реферат/анотація:

1. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення важливого наукового завдання поглиблення теоретичних і методичних засад формування та функціонування системи регулювання міжгалузевої взаємодії підприємств-виробників агропродовольчої продукції. Сформовано систему показників для комплексного оцінювання ефективності регулювання процесів міжгалузевого обміну у сфері виробництва агропродовольчої продукції. Здійснено оцінювання ключових кредитних і страхових механізмів інституційного регулювання діяльності підприємств-виробників агропродовольчої продукції у системі міжгалузевого обміну та визначити вплив зазначених інструментів на їх розвиток. Окреслено пріоритетні напрями вдосконалення та подальшого розвитку механізму міжгалузевого обміну підприємств-виробників агропродовольчої продукції. Обґрунтовано із застосуванням інструментарію економіко-

математичного моделювання науковий підхід до оцінювання рівня еквівалентності міжгалузевого обміну підприємств-виробників агропродовольчої продукції України, в межах якого використано єдиний норматив прибутковості з позицій забезпечення рівності оплати праці та рентабельності капіталу, що дозволило релевантно визначити рівень еквівалентності міжгалузевого обміну на кожній стадії циклу відтворення без обмеження окремими його етапами на засадах узгодження та раціоналізації обсягів та форм управління діяльністю суб'єктів ринку агропродовольчої продукції та ресурсів для її виробництва. Окреслено наукове тлумачення сутності міжгалузевого обміну підприємств-виробників агропродовольчої продукції та його структури з урахуванням особливостей формування цін на продукцію як системи економічних відносин між суб'єктами господарювання щодо визначення та реалізації цілей, завдань і заходів управлінського впливу, спрямованих на забезпечення еквівалентності обміну продукцією і ресурсами агропродовольчого виробництва. Визначено процедури застосування системного підходу до аналізу стану міжгалузевого обміну на основі цінових механізмів між підприємствами-виробниками агропродовольчої продукції із використанням методу «витрати – випуск», що забезпечує можливість визначення абсолютної величини прибутку та рівня співвідношення цін між суб'єктами господарювання з метою забезпечення еквівалентності міжгалузевого обміну. Ідентифіковано систему показників оцінювання ефективності управління міжгалузевою взаємодією підприємств-виробників агропродовольчої продукції, яка дозволяє визначати рівень абсолютних і відносних витрат на реалізацію заходів інституційного впливу відповідно до масштабів їх застосування, а також оцінювати наслідки такого впливу для економіки суб'єктів господарювання з метою ідентифікації ступеня подолання негативних проявів нееквівалентності міжгалузевого обміну. Обґрунтовано комплексний підхід до ідентифікації напрямів управління міжгалузевою взаємодією підприємств-виробників агропродовольчої продукції з метою подолання негативних наслідків диспаритету цін шляхом розроблення, впровадження та активізації застосування інструментарію кредитних і страхових механізмів регулювання. Розвинуто сукупність принципів побудови ефективної системи управління міжгалузевою взаємодією підприємств-виробників агропродовольчої продукції в контексті забезпечення законності, соціальної справедливості, результативності, гнучкості, стабільності, компенсаційності, комплексності управлінського впливу, цілеспрямованості та дотримання екологічних і якісних засад функціонування. У першому розділі розглянуто питання функціонування обмінних процесів у системі міжгалузевої взаємодії підприємств-виробників агропродовольчої продукції, особливостей ціноутворення в управлінні основною діяльністю суб'єктів господарювання агропродовольчої сфери, а також формування інституційних складових механізму управління міжгалузевою взаємодією підприємств-виробників агропродовольчої продукції. У другому розділі наведено результати ідентифікації структури та закономірностей функціонування міжгалузевого обміну у сфері виробництва агропродовольчої продукції та визначено їх вплив на ринкову поведінку підприємств-виробників агропродовольчої продукції, окреслено тенденції забезпечення еквівалентності обміну продукцією і ресурсами та формування системи ціноутворення у діяльності суб'єктів виробництва агропродовольчої продукції, а також здійснено оцінювання ефективності управління міжгалузовими взаємовідносинами підприємств-виробників агропродовольчої продукції. У третьому розділі обґрунтовано інструментарій раціоналізації системи ціноутворення, управління збутовою діяльністю та ресурсозбереженням, розглянуто особливості застосування страхових інструментів захисту результатів основної діяльності підприємств-виробників агропродовольчої продукції, а також визначено процедури реагування суб'єктів агропродовольчого виробництва на регуляторні заходи державних інституцій і виклики цільових ринків продукції та ресурсів.

2. The dissertation provides a theoretical generalization and a new solution to the important scientific task of deepening the theoretical and methodological foundations of the formation and functioning of the system of regulation of inter-industry interaction of enterprises-producers of agro-food products. A system of indicators has been formed for a comprehensive assessment of the effectiveness of regulating the processes of inter-industry exchange in the field of agro-food production. An assessment of key credit and insurance mechanisms for institutional regulation of the activities of enterprises producing agro-food products in the system of inter-industry exchange has been carried out and the impact of these instruments on their development has been

determined. Priority areas for improving and further developing the mechanism of inter-industry exchange of enterprises producing agro-food products have been outlined. The scientific approach to assessing the level of equivalence of inter-industry exchange of agricultural and food production enterprises in Ukraine is substantiated using economic and mathematical modeling tools, within which a single profitability standard is used from the standpoint of ensuring equal pay and capital profitability, which made it possible to relevantly determine the level of equivalence of inter-industry exchange at each stage of the reproduction cycle without limiting it to its individual stages on the basis of coordination and rationalization of the volumes and forms of management of the activities of agricultural and food production market entities and resources for its production. The scientific interpretation of the essence of inter-industry exchange of agricultural and food production enterprises and its structure is outlined, taking into account the peculiarities of product price formation as a system of economic relations between business entities in determining and implementing goals, objectives and measures of managerial influence aimed at ensuring equivalence of exchange of agricultural and food production products and resources. The procedures for applying a systematic approach to analyzing the state of inter-industry exchange based on price mechanisms between enterprises producing agro-food products using the “costs – output” method are determined. A system of indicators for assessing the effectiveness of management of inter-industry interaction of enterprises producing agro-food products is identified, which allows determining the level of absolute and relative costs for implementing measures of institutional influence in accordance with the scale of their application, as well as assessing the consequences of such influence for the economy of business entities in order to identify the degree of overcoming the negative manifestations of the non-equivalence of inter-industry exchange. A comprehensive approach to identifying areas of management of inter-industry interaction of enterprises producing agro-food products in order to overcome the negative consequences of price disparity by developing, implementing and activating the use of the tools of credit and insurance regulation mechanisms is substantiated. A set of principles for building an effective system for managing inter-sectoral interaction of agri-food production enterprises has been developed in the context of ensuring legality, social justice, effectiveness, flexibility, stability, compensation, comprehensiveness of managerial influence, purposefulness and adherence to environmental and quality principles of functioning. The first section examines the functioning of exchange processes in the system of inter-industry interaction of enterprises producing agri-food products, the features of pricing in managing the main activities of business entities in the agri-food sector, as well as the formation of institutional components of the mechanism for managing inter-industry interaction of enterprises producing agri-food products. The second section presents the results of identifying the structure and regularities of inter-industry exchange in the field of agri-food production and determines their impact on the market behavior of agri-food enterprises, outlines trends in ensuring the equivalence of product and resource exchange and the formation of a pricing system in the activities of agri-food production entities, and also evaluates the effectiveness of managing inter-industry relationships of agri-food enterprises. The third section substantiates the tools for rationalizing the pricing system, managing sales activities, and saving resources, examines the features of using insurance instruments to protect the results of the main activities of agri-food production enterprises, and also defines the procedures for responding to regulatory measures by state institutions and challenges in target product and resource markets.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Полякова, Є. С., Шамара, С. В., & Сухомлін, А. В. (2023). Архітектоніка інноваційних механізмів розвитку виробничого потенціалу підприємств-виробників молока. Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія Економіка, (1), 118–123. DOI:

<https://doi.org/10.32782/ecovis/2023-1-18>

- Подсоха, А., Кононенко, О., Сухомлін, А., & Полякова, Є. (2025). Практичні аспекти аналізу пропозиції агропродовольчої продукції в умовах глобальних ризиків та викликів продовольчій безпеці. *Development Service Industry Management*, (3), 308–313. [https://doi.org/10.31891/dsim-2025-11\(45\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2025-11(45))
- Сухомлін, А. В. (2025). Економічні механізми узгодження інтересів суб'єктів взаємодії в інтегрованих та міжгалузевих структурах. *Український журнал прикладної економіки та техніки*, 10(4), 345–349. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-4-70>
- Сухомлін, А. В. (2025). Сутність та типізація систем управління інтеграційними процесами для підприємств виробників агропродовольчої продукції. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту*, 2(34), 464–478. [https://doi.org/10.58253/2078-1628-2025-2\(34\)-032](https://doi.org/10.58253/2078-1628-2025-2(34)-032)
- Сухомлін, А. В. (2025). Цифрова трансформація та інформаційна інтеграція взаємодії: платформи, блокчейн та великі дані в агросекторі. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*, (6), 163–166. <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-6-36>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U003477, 0124U001624

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сенчук Ігор Іванович

2. Ihor I. Senchuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0025-8143

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніфатова Олена Михайлівна

2. Olena M. Nifatova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9325-6176

Додаткова інформація: <https://orcid.org/0000-0001-9325-6176>;
<https://scholar.google.com/citations?user=iZdSVl8AAAAJ&hl=en>

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самойлик Юлія Василівна

2. Yuliia V. Samoiluk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1335-2331

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Маренич Тетяна Григорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Маренич Тетяна Григорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Олена Смігунова

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна